

یازدهم مهرماه ۱۳۷۴

گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر صدای آمریکا

شامگاه سه‌شنبه، یازدهم مهرماه، گزارشگر بخش فارسی صدای آمریکا با داریوش فروهر، که از هفدهم شهریورماه برای درمان دردهای استخوانی به اروپا رفت و اینک در آلمان به‌سر می‌برد، گفت‌وگوشنود تلفنی داشت که متن پخش‌شده‌ی آن در زیر آورده می‌شود.

گزارشگر: شنوندگان گرامی، داریوش فروهر امروز ضمن گفتگویی تلفنی با بهروز عباسی، خبرنگار بخش فارسی صدای آمریکا، نظرات خود را درباره‌ی اوضاع سیاسی ایران بیان کرد.

سلام عرض می‌کنم. عباسی هستم، از صدای آمریکا تلفن می‌کنم حضورتان. خوب هستید ان‌شاءالله.

داریوش فروهر: سپاس‌گزارم. در انتظار بستری شدن در بیمارستان هستم.

گزارشگر: برایتان مسألت سلامت و بهبودی دارم. عرض به حضورتان که چند سؤال از شما داشتم و می‌خواستم

نظر و موضع شما را در این موردها بدانم. مسألت تقریباً جنبه‌ی کلی دارد، مثلاً اینکه هفته‌نامه‌ی کیهان هوایی

درمورد جناب‌عالی می‌نویسد که بسیاری از گروه‌های اپوزیسیون خارج از کشور، که فروهر را عامل وزارت اطلاعات

توصیف می‌کنند، سخنان وی را جدی نمی‌گیرند. این هفته‌نامه به نقل از یکی از ایرانیان مقیم لندن، که کیهان

ایشان را به محافل اپوزیسیون نزدیک می‌داند، چنین اظهار نظر می‌کند که احتمالاً برخی از گروه‌های تندروی

مخالف نظام ایران، که فروهر را به خیانت به اپوزیسیون متهم می‌کنند، ممکن است با استفاده از حضور او در

خارج از کشور دست به اقدامات حادی علیه او بزنند. شما چه می‌فرمایید در این مورد؟

داریوش فروهر: دشنام‌نامه‌ی کیهان هوایی و همانند‌هایش در کمین فرصت نشسته‌اند که کجا می‌توانند هتاک

کنند. این خبر را برای من تلفنی خواندند. آن بیچاره‌های درمانده‌ای که گمان می‌کنند وزارت اطلاعاتشان از چنان

اقتداری برخوردار است که بتواند بر روی کسانی چون من نفوذ داشته باشد بسیار از وضع زندگی ملّی دور

هستند. اما اینکه کسانی از اپوزیسیون از کارهای سیاسی من ناخشنود هستند نمی‌دانم، شاید.

من از هنگامی که از ایران بیرون آمده‌ام از جناح‌های گوناگون ناسازوار با جمهوری اسلامی جز خوش‌آمد و

هماهنگی نشنیده‌ام؛ اما تعبیر دوستان من این بود که این نوشتار کیهان هوایی یک نوع جوسازی است که، اگر

پیشامدی برای من کرد، همچون نمونه‌های دیگر، به یک برخورد بیرون از جمهوری اسلامی نسبت بدهند، حال آنکه

در راستای آزار رساندن به ناسازواران پیوسته دست خود جمهوری اسلامی نمایان بوده است.

گزارشگر: باز هم هفته‌نامه‌ی کیهان هوایی اخیراً نوشته که داریوش فروهر هم‌صدا با دولت‌های غربی خواستار

جدایی دین از سیاست در ایران شد. می‌خواستم موضع و نظر شما را در این مورد سؤال کنم.

داریوش فروهر: من همچنان تکرار می‌کنم، با تجربه‌ی تلخ شانزده سال و نیم گذشته، اکنون یک خواست همگانی

در ایران جدایی دین از دولت است؛ و این نتیجه‌گیری است برای من و دوستانم و به‌طور کلی حزب‌ها و سازمان‌های

سیاسی ملت‌گرا.

گزارشگر: آیا به اعتقاد شما شرکت روحانیون برای عضویت در مجلس شورای اسلامی مغایرتی با جدایی دین از

حکومت دارد؟

داریوش فروهر: به هیچ وجه. من در همان گفت‌وگوشنودم ذکر کردم که جنبش خواستار برقراری مردم‌سالاری در

ایران دست رد به سینه‌ی هیچ گروه اجتماعی نمی‌زند، روحانیون درست‌اندیش می‌توانند نامزد بشوند و رأی بیاورند. **گزارشگر:** جناب آقای فروهر، آقای بشارتی، وزیر کشور جمهوری اسلامی، اعلام کردند که انتخابات سالم و قابل قبول برگزار خواهد شد. نظر شما چیست؟

داریوش فروهر: ایشان در همان نشست‌هایی که به نام امام جمعه‌های سراسر کشور بود و رئیس مجلس شورای اسلامی از حذف روحانیون ابراز نگرانی کرده بود گفتند انتخابات سالم و قابل قبول؛ یعنی برای روحانیانی که خطر حذف احساس می‌کنند سالم و قابل قبول است وگرنه همه‌ی زمینه‌چینی‌ها نشان می‌دهد که سردمداران جمهوری اسلامی درصدد برگزاری یک انتخابات نمایشی دیگر هستند و چنین انتخاباتی به هیچ وجه از نظر مردم نه درست است نه قابل قبول.

گزارشگر: آیا به اعتقاد شما، کلیه‌ی گروه‌های مخالف و موافق باید در یک انتخابات شرکت کنند یا، به نظر شما، گروه مخصوصی هست که شما آن‌ها را دارای صلاحیت نمی‌دانید؟

داریوش فروهر: من هر کس و هر سازمان سیاسی را برای شرکت در یک انتخابات آزاد که تجلی‌بخش اراده‌ی مردم باشد آزاد و شرکتشان را ضروری می‌دانم؛ اما نکته بر سر این است که آنچه دارد انجام می‌شود انتخابات آزاد نخواهد بود، یک انتخابات نمایشی، فرمایشی. چنین وضعی را من به‌طور کلی قبول ندارم و توصیه نمی‌کنم که در آن شرکت کنند. در چنین صحنه‌سازی‌ای شرکت کردن در حقیقت زینت‌بخش بساط یک‌تازی شدن است.

گزارشگر: عرض به حضورتان که آقای علی‌اکبر هاشمی رفسنجانی، رئیس‌جمهوری دولت اسلامی ایران، در ارومیه در سخنانی که به مناسبت آغاز سال تحصیلی ایراد کردند گفتند که در تاریخ ایران در هیچ دوره‌ای مانند امروز شرایط برای رشد مادی و معنوی فراهم نبوده. نظر شما چیست؟

داریوش فروهر: در وضع کنونی در ایران، با هیچ سازندگی و پیشرفت‌ی روبه‌رو نیستیم؛ از لحاظ اقتصادی، کشور دچار ورشکستگی است؛ از لحاظ اجتماعی؛ با تباهی‌های بیرون از تصور روبه‌روست و، از لحاظ سیاست خارجی، دچار بن‌بست کامل. کجای این پیشرفت است؟ باید از خود رئیس‌جمهوری اسلامی پرسش کنید. مردم ایران با سیه‌روزی بی‌مانندی روبه‌رو هستند. این همه سخن، که رئیس‌جمهور و دیگر دست‌اندرکاران می‌گویند، آوازه‌گری‌هایی است برای پوشاندن وضع پیچیده و بسیار خطرناک ایران.

گزارشگر: جناب آقای فروهر، تعدادی این سؤال برایشان مطرح می‌شود، در حالی که در ایران کلیه‌ی رهبران و یا گروه‌های مخالف دولت به شدت محدود و سرکوب می‌شوند، چطور به شما، که با صراحت مخالفت‌های خودتان را با سیاست‌های دولت اعلام می‌کنید و کرده‌اید، به شما چطور اجازه‌ی رفت‌وآمد می‌دهند؟

داریوش فروهر: به نظر من، جمهوری اسلامی در چنان درماندگی‌ای است که دیگر جلوگیری از ناسازواران نمی‌تواند بشود. بسیاری از چهره‌های سیاسی‌ای که درون ایران کوشا هستند در این یک سال گذشته به بیرون از کشور آمده‌اند و بازگشته‌اند.

گزارشگر: آیا به اعتقاد شما ایران نیاز به سلاح‌های اتمی دارد یا ندارد؟

داریوش فروهر: به هیچ وجه. من به‌طور کلی با گسترش و بهره‌گیری از سلاح‌های اتمی سازواری ندارم؛ حتی به کار قدرت‌های بزرگ در از سرگیری آزمایش‌های اتمی ایراد دارم و برای کشوری مانند ایران به هیچ وجه به کارگیری یا کوشش درباره‌ی به دست آوردن سلاح اتمی را درست نمی‌دانم.

گزارشگر: آقای فروهر، از وقتی که به ما دادید ممنونم؛ و بار دیگر برایتان مسألت سلامت و بهبودی دارم.